

Kindlustustegevuse seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadus

§ 1. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 lõikes 3, 10. peatüki ja § 174 pealkirjas ning § 174 lõikes 3 asendatakse sõnad „ja kindlustusagent“ tekstiosaga „, kindlustusagent ja kindlustusmaakleri esindaja“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 24 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(6) Kui kindlustusandja tegeleb lepinguriigis alalise kohaloleku kaudu kindlustusagendi tegevuse või kindlustustegevusega, käsitatakse sellist tegevust Eesti kindlustusandja lepinguriigi filiaali tegevusena käesoleva seaduse tähenduses, sealjuures juhul, kui lepinguriigis filiaali ei asutata ning selline kohalolek seisneb üksnes kontoris, mida juhib kindlustusandja enda töötaja või sõltumatu isik, kes tegutseb kindlustusandja nimel. Sellise tegevuse korral peab kindlustusandja järgima käesoleva seaduse §-des 25–31 sätestatud nõudeid.“;

3) paragrahvi 33 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(6) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud esindaja ja lõikes 5 nimetatud nõuete lahendaja tegevust ei käsitata Eesti kindlustusandja filiaali ega kindlustusandja asutamisenä lepinguriigis.“;

4) paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Kui lepinguriigi kindlustusandja tegeleb Eestis alalise kohaloleku kaudu kindlustusagendi tegevuse või kindlustustegevusega, käsitatakse sellist tegevust lepinguriigi kindlustusandja filiaali tegevusena käesoleva seaduse tähenduses, sealjuures juhul, kui Eestis filiaali ei asutata ning selline kohalolek seisneb üksnes kontoris, mida juhib kindlustusandja enda töötaja või sõltumatu isik, kes tegutseb kindlustusandja nimel. Sellise tegevuse korral peab kindlustusandja järgima käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides ning Finantsinspektsiooni seaduses lepinguriigi kindlustusandja Eesti filiaalile kohalduvaid nõudeid.“;

5) paragrahvi 41 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud esindaja tegevust ei käsitata teise lepinguriigi kindlustusandja filiaali asutamisenä Eestis, samuti ei peeta sellist tegevust kindlustusandja asutamiseks Eestis.“;

6) paragrahvi 110 lõikes 3, § 174 lõikes 1, § 177 lõigetes 1 ja 2, § 178 lõike 2 punktis 3, § 182 lõike 8 punktis 3, § 192 lõike 2 punktides 1 ja 6, § 198 lõike 2 punktis 4, § 221 pealkirjas ja lõikes 1 ning § 258 pealkirjas asendatakse sõna „kindlustushuvi“ läbivalt sõnaga „kindlustusvajadused“ vastavas käändes;

7) paragrahvi 116 lõike 5 teises lauses asendatakse tekstiosa „üleriigilise levikuga päevalehes“ tekstiosaga „väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kui see on vajalik teabe levikuks, ka muus väljaandes või veebilehel koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes,“;

8) paragrahvi 135 lõike 1 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel“ tekstiosaga „väljaandes Ametlikud Teadaanded ja lisaks oma veebilehel koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes“;

9) paragrahvis 145 asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel“ tekstiosaga „väljaandes Ametlikud Teadaanded ja lisaks oma veebilehel koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes ning kui see on vajalik teabe levikuks, ka muus väljaandes koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes“;

10) paragrahvi 150 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel“ tekstiosaga „väljaandes Ametlikud Teadaanded ja lisaks oma veebilehel koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes ning kui see on vajalik teabe levikuks, ka muus väljaandes koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes“;

11) paragrahvi 151 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel“ tekstiosaga „oma veebilehel ja kui see on vajalik teabe levikuks, ka muus väljaandes“;

12) paragrahvi 153 lõike 3 punktis 2 asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes“ tekstiosaga „väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kui see on vajalik teabe levikuks, ka muus väljaandes või veebilehel koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes“;

13) paragrahvi 158 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes“ tekstiosaga „oma veebilehel ja kui see on vajalik teabe levikuks, ka muus väljaandes“;

14) paragrahvi 164 lõike 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes“ tekstiosaga „väljaandes Ametlikud Teadaanded“;

15) paragrahvi 169 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tagab pankrotiteate avaldamise kindlustusandja veebilehel koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes ning kui see on vajalik teabe levikuks, avaldab pankrotiteate ka muus väljaandes koos viitega avaldamisele Ametlikes Teadaannetes“;

16) paragrahvi 174 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kindlustusmaakleri esindaja on isik, kes tegeleb kindlustusmaakleri nimel ja arvel kindlustuse turustamisega eesmärgiga soovitada ja vahendada kliendile sõltumatu analüüsi alusel kindlustuslepingut, mis vastab kõige paremini kliendi kindlustusvajadustele ja nõudmistele, kuid kelle peamine tegevusala ei ole kindlustuse turustamine.“;

17) paragrahvi 175 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Kindlustusmaakleri esindaja tegevusele kohaldatakse lisaks käesoleva paragrahvi sätetele üksnes käesoleva seaduse § 5, § 174 lõiget 1¹, § 176, § 177 lõikeid 1 ja 2, § 179 lõiget 5, § 180 lõikeid 3 ja 5, § 181 lõikeid 1 ja 6, § 181¹, § 182¹ lõikeid 3 ja 4 ning §-e 190¹, 190², 192¹, 217–220¹, 223–238, 254, 258 ja 261–264, kui on täidetud kõik käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud tingimused.“;

18) paragrahvi 175 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusagendi ja lõikes 1² nimetatud kindlustusmaakleri esindaja nimel otseselt kindlustuse turustamisega tegeleval füüsilisel isikul peavad olema käesoleva seaduse §-s 178 sätestatud kindlustusalased teadmised, mille

omandamise võimaldamise eest vastutab kindlustusandja või kindlustusmaakler, kelle esindajana kindlustusagent või kindlustusmaakleri esindaja kindlustuslepinguid turustab ning kes rakendab selleks § 105 lõike 2 punktis 10 või § 186 lõike 2 punktis 16 nimetatud korda.“;

19) paragrahvi 179 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Vahendaja kohustusliku vastutuskindlustuslepingu sõlmimise kohustust ei ole kindlustusmaakleri esindajal. Tema poolt kahju tekitamise eest vastutab kahjustatud isiku ees kindlustusmaakler, keda ta esindab.“;

20) paragrahvi 180 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kindlustusmaakler tagab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustuse ja piirangute täitmise ka juhul, kui kliendilt võtab makseid vastu kindlustusmaakleri esindaja.“;

21) paragrahvi 181 lõike 6 esimest lauset täiendatakse pärast arvu „192“ tekstiosaga „, 192¹“;

22) paragrahvi 182 lõiget 7 täiendatakse pärast sõna „anda“ tekstiosaga „, välja arvatud kindlustusmaakleri esindajale“;

23) seaduse 10. peatüki 2. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kindlustusmaakler ja kindlustusmaakleri esindaja“;

24) paragrahvi 184 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kindlustusmaakler tagab ka kindlustusmaakleri esindaja kasutamise korral käesoleva paragrahvi nõuete täitmise.“;

25) paragrahvi 186 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „töötajate“ tekstiosaga „, samuti kindlustusmaakleri esindaja“;

26) paragrahvi 186 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõna „kindlustushuvi“ tekstiosaga „kindlustusvajaduste ja nõudmiste“;

27) paragrahvi 186 lõike 2 punkt 16 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„16) kord, mille järgi hinnatakse teadmisi ja oskusi kindlustuse turustamisega otseselt seotud isikul, sealhulgas kindlustusmaakleri esindaja kasutamise korral otseselt kindlustuse turustamisega tegeval füüsilisel isikul ja kindlustusmaakleri juhatuse liikmel, samuti kord, millega tagatakse aastas vähemalt 15 tunni ulatuses kindlustusalast koolitust turustamisega otseselt seotud isikule ja kindlustusmaakleri esindaja kasutamise korral otseselt kindlustuse turustamisega tegevale füüsilisele isikule“;

28) paragrahvi 186 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõna „töötajatele“ tekstiosaga „töötajatele ja kindlustusmaakleri esindaja kasutamise korral otseselt kindlustuse turustamisega tegelevatele füüsilistele isikutele“;

29) paragrahvi 188 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „kui“ tekstiosaga „taotleja on laitmatu ärialase mainega ja usaldusväärne“;

30) paragrahvi 189 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „nõuetele“ tekstiosaga „või ta ei ole Finantsinspektsiooni hinnangul laitmatu ärialase mainega või usaldusväärne tema ärisidemete tõttu“;

31) paragrahvi 189 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) taotleja, tema juhtide või omanike märkimisväärne seos, isiklik käitumine või ärikäitumine füüsiliste või juriidiliste isikutega ohustab või võib ohustada kindlustusturu või taotleja usaldusväärsust või kindlustusturu läbipaistvust Eestis või välisriigis;“;

32) paragrahvi 190 lõike 3 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „nõuetele“ tekstiosaga „, sealhulgas vahendajate nimekirja kandmise tingimustele“;

33) seadust täiendatakse §-dega 190¹ ja 190² järgmises sõnastuses:

„§ 190¹. Kindlustusmaakleri esindaja kandmine vahendajate nimekirja

(1) Kindlustusmaakleri esindaja kannab vahendajate nimekirja kindlustusmaakler, keda ta esindab.

(2) Kindlustusmaakler võib vahendajate nimekirja kanda üksnes sellise esindaja, kes ei ole sama kindlustustegevuse liigi või alaliigi kindlustuslepingute turustamisel juba kantud vahendajate nimekirja teise kindlustusandja kindlustusagendina või teise kindlustusmaakleri esindajana ja kes vastab käesolevas seaduses kindlustusmaakleri esindajale kehtestatud nõuetele.

(3) Kindlustusmaakler kannab esindaja vahendajate nimekirja viivitamata pärast esindussuhte tekkimist.

(4) Kindlustusmaakleri esindaja on kohustatud enne esindussuhte tekkimist teatama kindlustusmaaklerile järgmised andmed:

1) kindlustusmaakleri esindajas vähemalt kümneprotsendilist osalust omava aktsionäri või osaniku nimi, registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning iga aktsionäri või osaniku sissemakse suurus, lisaks aktsiate või osa ja häälte arv;

2) selle kindlustusandja ärinimi, kelles kindlustusmaakleri esindajal on oluline osalus, ja osaluse suurus;

3) kindlustusmaakleri esindajaga märkimisväärses seoses oleva isiku nimi, registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;

4) teave selle kohta, et esindajas vähemalt kümneprotsendilise osaluse omamine või märkimisväärne seos esindajaga ei takista tema üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist;

5) füüsilisest isikust esindaja kohta käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmed.

(5) Füüsilisest isikust esindaja kohta kantakse vahendajate nimekirja tema nimi ja isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja kontaktandmed, sealhulgas elektronposti aadress.

§ 190². Kindlustusmaakleri esindaja andmete muutmine vahendajate nimekirjas ja tema nimekirjast kustutamine

(1) Kindlustusmaakler peab vahendajate nimekirja kantud ebaõigeid andmeid viivitamata muutma või need kustutama pärast andmete muutmise või kustutamise aluseks oleva teabe laekumist. Vahendajate nimekirja kannete õigsuse eest vastutab kande teinud kindlustusmaakler.

(2) Kindlustusmaakler kustutab kindlustusmaakleri esindaja vahendajate nimekirjast järgmistel juhtudel:

1) esindussuhte lõppemise korral;

2) füüsilisest isikust esindaja surma korral või juriidilisest isikust esindaja registrist kustutamisel.

(3) Finantsinspeksioon võib kindlustusmaakleri esindaja vahendajate nimekirjast kustutada, kui:

- 1) ta ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides kindlustusmaakleri esindajale kehtestatud nõuetele;
- 2) ta on korduvalt või olulisel määral rikkunud käesolevat seadust, tema tegevus või tegevusetus ei vasta heale äritavale või klientide, kindlustatute või soodustatud isikute huvid ei ole piisavalt kaitstud;
- 3) isik, kellega kindlustusmaakleri esindajal on märkimisväärne seos, on asutatud sellises kolmandas riigis, mille õigusaktidest tulenevad nõuded või õigusaktide rakendamine takistab esindaja üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist.

(4) Kui Finantsinspeksioon kustutab kindlustusmaakleri esindaja vahendajate nimekirjast käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud alustel, lõpeb esindussuhe kindlustusmaakleri ja kindlustusmaakleri esindaja vahel kande kustutamisest arvates.“;

34) paragrahvi 191 pealkirja täiendatakse pärast tekstiosa „ja töötajatele“ tekstiosaga „ning kindlustusmaakleri esindaja töötajatele“;

35) paragrahvi 191 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kindlustusmaakleri juhatuse liikmel ja otseselt kindlustuse turustamisega tegeleval füüsilisel isikul, sealhulgas kindlustusmaakleri esindaja nimel otseselt kindlustuse turustamisega tegeleval füüsilisel isikul, peavad olema laitmatu ärialane maine ja usaldusväärsus ning tema ärisidemed ei tohi kahtluse alla seada tema usaldusväärust, samuti peavad tal olema käesoleva seaduse §-s 178 sätestatud kindlustusalased teadmised.“;

36) paragrahvi 191 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „isiku“ tekstiosaga „, sealhulgas kindlustusmaakleri esindaja nimel otseselt kindlustuse turustamisega tegeleva füüsilise isiku“;

37) seadust täiendatakse §-ga 192¹ järgmises sõnastuses:

„§ 192¹. Kindlustusmaakleri esindajale kindlustuslepingu turustamisel esitatavad nõuded

(1) Kindlustusmaakleri esindaja peab iga kord enne kindlustuslepingu sõlmimist ja vajaduse korral enne sõlmitud kindlustuslepingu muutmist mõistliku aja jooksul:

- 1) teatama kliendile oma ärinime ja kontaktandmed;
- 2) teatama kliendile, et ta on kindlustusmaakleri esindaja, kes tegutseb kindlustusmaakleri nimel, ja kindlustusmaakler on võtnud täieliku vastutuse tema tegevuse eest, ning viitama vahendajate nimekirjale, kuhu kindlustusmaakler on esindaja kandnud, ühtlasi võimalusele viimase kohta tehtud kannet kontrollida;
- 3) teatama kliendile, et ta tegutseb kliendi huvides, turustades talle kindlustuslepinguid sõltumatu analüüsi alusel;
- 4) selgitama kliendi antud teabe põhjal välja tema kindlustusvajadused ja nõudmised kindlustuslepingule;
- 5) esitama kliendile piisava hulga kindlustusandjate pakkumuste hulgast vähemalt kolme kindlustusandja pakkumused, välja arvatud juhul, kui kliendi juhise, kindlustusrisi eripära ja kindlustusandjate pakkumuste vähesuse tõttu või muul sellesarnasel põhjusel ei ole see mõistlikke pingutusi tehes ja kindlustusmaakleri esindajalt oodatavat hoolsust rakendades võimalik;
- 6) soovitada kliendile käesoleva lõike punktis 5 nimetatud pakkumuste põhjal kindlustuslepingut, mis vastab kõige paremini kliendi kindlustusvajadustele ja nõudmistele;

- 7) põhjendama kliendile antud nõuandeid ja soovitusi põhjalikkusega, mis vastab kindlustuslepingu keerukusele ja kliendi tüübile, sealhulgas põhjendama kliendile käesoleva lõike punktis 5 nimetatud juhul, miks ta esitas kliendile vähem kui kolme kindlustusandja pakkumuse, et klient saaks teha kindlustuslepingu sõlmimisel teadliku otsuse;
- 8) tutvustama kliendile sõlmitava kindlustuslepingu tingimusi, sealhulgas kindlustusmaksete suurust ning lepinguga seotud piiranguid ja välistusi;
- 9) teavitama klienti saadava tasu suurusest ja tasustamise alustest iga turustatava kindlustuslepingu kohta eraldi;
- 10) tegema kliendile teatavaks kindlustusmaakleri esindaja tegevuse kohta kaebuse esitamise korra, sealhulgas esindaja tegevuse üle järelevalvet teostava pädeva asutuse aadressi;
- 11) konsulteerima klienti muudes kindlustuslepinguga seotud küsimustes.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule kohaldatakse teabe esitamisele ja hindamisele käesoleva seaduse § 192 lõike 2 punkte 2–4, 5¹, 9²–9⁴, 11 ja 13 ning lõikeid 2¹–3.“;

38) paragrahvi 193 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

39) paragrahvi 199 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Kui vahendajat alaliselt esindama volitatud isik tegeleb lepinguriigis vahendusega alalise kohaloleku kaudu, käsitatakse käesoleva seaduse tähenduses volitatud isiku tegevust Eesti vahendaja lepinguriigi filiaali tegevusena. Sellise tegevuse korral peab vahendaja järgima käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides ning Finantsinspektsiooni seaduses filiaalile sätestatud nõudeid, välja arvatud juhul, kui vahendaja valib alalise kohaloleku jaoks õiguspäraselt mõne muu õigusliku vormi.“;

40) paragrahvi 200 lõike 1 punktis 1 ja § 206 lõike 1 punktis 1 asendatakse tekstiosa „või kindlustusagendiga“ tekstiosaga „, kindlustusagendi või kindlustusmaakleri esindajaga“;

41) paragrahvi 200 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) kindlustusmaakleri esindaja puhul kindlustusmaakleri nimi, keda ta esindab.“;

42) paragrahvi 206 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) kindlustusmaakleri esindaja puhul kindlustusmaakleri nimi, keda ta esindab.“;

43) paragrahvi 220¹ lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „kindlustusmaaklerile“ tekstiosaga „, kindlustusmaakleri esindajale“;

44) paragrahvi 224 lõike 1² punktis 4 asendatakse tekstiosa „või kindlustusagendi“ tekstiosaga „, kindlustusagendi või kindlustusmaakleri esindaja“;

45) paragrahvi 224 lõige 1⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1⁴) Teates märgitakse rikkumise liik ja laad, rikkumise eest vastutava isiku andmed, milleks on juriidilise isiku puhul ärinimi ja registrikood selle olemasolul, füüsilise isiku puhul ees- ja perekonnanimi ning isikukood või selle puudumisel sünniaeg, ning teave lahendi või haldusakti jõustumise kohta. Teave avalikustatakse, et tagada kindlustusteenuse klientide ja avalikkuse kaitse ning finantsturu õigus- ja korrapärane toimimine, ning see on Finantsinspektsiooni veebilehel avalikult kättesaadav vähemalt viie aasta jooksul. Finantsinspektsioon hindab teates sisalduvate isikuandmete veebilehel avaldamise vajalikkust ja lõpetab isikuandmete avaldamise, kui see ei ole enam põhjendatud.“;

46) paragrahvi 224 täiendatakse lõikega 1⁸ järgmises sõnastuses:

„(1⁸) Käesolevas paragrahvis sätestatu ei piira Finantsinspektsiooni seaduses sätestatud teabe, dokumentide, väärteloasjas tehtud lahendi ja haldusakti või -lepingu avalikustamise õigusi.“.

§ 2. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 424¹ järgmises sõnastuses:

„§ 424¹. Kindlustushuvi

Kindlustushuvi on kindlustusvõtja huvi kindlustada ennast või käesoleva seaduse § 424 lõikes 1 nimetatud kolmandat isikut kindla kindlustusrisi vastu.“;

2) paragrahvi 434 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui kindlustusleping sõlmitakse kindlustusvahendaja kaudu, tagab poliisi kättesaadavaks tegemise kindlustusvõtjale ja asjakohasel juhul kindlustatule kindlustusvahendaja. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kindlustusandja kohustus loetakse täidetuks poliisi kindlustusvahendajale väljastamisest arvates.“;

3) paragrahvi 478 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 2026

(allkirjastatud digitaalselt)